

LANDSBYSAMARBEJDET I NYBORG KOMMUNE
FÆLLES LANDSBYRÅDSMØDE

TORSDAG DEN 17. NOVEMBER 2022 KL. 19.30

Langå forsamlingshus
Rygårdsvej 11, 5874 Hesselager

Referat ved Mette Bro Jansen

Mødets dagsorden:

1.Valg af ordstyrer og referent	Ordstyrer: Kirsten Hebjørn Referent: Mette Bro Jansen
2. Godkendelse af dagsorden.	Godkendt Se separat vedhæftet dokument, for at se aftenens deltagere
3. Information ved formanden	<p>Godaften alle sammen. Dejligt at se jer igen. Tak til Langå landsbyråd for vi må være her hos jer i aften.</p> <p>Vores hjemmeside er endnu ikke kørende, men der arbejdes på højtryk for at få etableret et nyt site. Mere herom senere.</p> <p>Stefan W. Holm repræsenterer FLR i Udviklingsrådet, Nyborg Kommune. Han kommer netop fra et møde i Udviklingsrådet, hvor fagchef Mogens Michael Møller informerede om, hvor langt Nyborg Kommune er kommet med varmeplanen frem mod 2040. For en uddybning, se Tårup Portalen https://www.taarupportalen.dk/portal/index.php/da/tarup/aktuelt/gronomstilling?view=article&id=1519:om-varmeplan-2022-i-nyborg-kommune&catid=83:aktuelt</p> <p>FLR fik ros for de mange aktiviteter, som foregår i landsbyerne.</p> <p>Nyborg Kommune har indsendt ansøgning om tilskud fra Energistyrelsens pulje til energifællesskaber. Det er landsbyerne Tårup, Frørup og Øksendrup som forhåbentlig skal indgå i et pilotprojekt til afdækning af juridiske, økonomiske og miljømæssige udfordringer ved et energifællesskab. Hensigten er, at den viden som erhverves i løbet af projektperioden bliver indsamlet og skal komme alle de øvrige interesserede landsbyer til gode.</p> <p>Processen i Tårup og ansøgningen til Energistyrelsen kan ses på Tårup Portalen https://www.taarupportalen.dk/portal/index.php/da/tarup/aktuelt/gronomstilling?view=article&id=1530:ansogning-om-stotte-til-energifaelllesskaber&catid=83:aktuelt</p>

<p>4. Information ved kassereren.</p>	<p>Budget til dato. Indsat information fra kassereren</p> <p>LDUbudget status pr. 17/11-2022</p> <p>Bankkonto pr. 17/11-2022 325.773,08 kr.</p> <p>LDU. Adm. budget: 80.000,00 kr. Tilbage: 36.307,77 kr.</p> <p>Landsbyernes budget: 240.000,00 kr. Tilbage: 138.864,44 kr. Brugt til restmiddel udbetaling 2022: 83.897,60 kr. Bevilliget rest midler af LDU Ikke udbetalt: 45.074,13 kr.</p> <p><u>Til rådighed på konto: 105.526,74 kr.</u></p> <p>Minus restmidler foreslået i Byforskønnelsesmidler 1 runde: 21685,17 kr.</p> <p><u>Rest til rådighed på konto: 83.841,57 kr.</u></p> <p>Til rådighed på konto- 83.841,57- til evt. restmidler resterende beløb som ikke bruges overføres til 2023 budget.</p>
<p>5. Aktiviteter i Langå ved Solveig Hjelholt</p>	<p>Kun to huse til salg i byen, et godt tegn.</p> <p>Rigtige mange muligheder i byen, idet der samarbejdes med bestyrelsen i forsamlingshuset og menighedsrådet.</p> <p>Der har lige været tartelet run i byen med stor succes. Der afsluttes med fredagsbar i forsamlingshuset.</p> <p>Juletræstænding på en hverdagsaften, julemanden kommer, slik, gløgg og æbleskiver.</p> <p>Fastelavsarrangementet er også en tilbagevendende begivenhed i Langå ligesom sommerfesten med bålmad om fredagen og selve sommerfesten om lørdagen.</p> <p>Udviklingsplanen fra 2018 har fokus på kunst på byens landevejsbro. Der er bevilliget byfornyelsesmidler af flere omgange, men endnu er projektet ikke realiseret. Håber meget, at det hele falder på plads i 2023.</p> <p>Ønsker en trampesti, Solveig og Anne Lysebjerg gik turen sammen under Annes besøg i Langå.</p> <p>Snart udkommer der en folder til alle beboere i Langå, som informerer om hvad et landsbyråd har af opgaver.</p>
<p>6. Præsentation af Frivilligcenter Nyborg ved centerleder Brian Lindskov Larsen.</p>	<p>Frivillighedscenter Nyborg har til huse på Kongens Bastionsvej 2.</p> <p>Frivillighed i alle former, social frivillighed, kulturel frivillighed bl.a. til psykisk sårbare. Hjælper sårbare ind i fællesskaber i byen f.eks. selvhjælpsgrupper for stressramte.</p>

	<p>Der ydes foreningsservice til grupper af mennesker/forening idet der ydes hjælp til synlighed (printer gerne folder) og synlighed på de elektroniske medier som facebook. Hjælper med etablering af simple hjemmesider herunder markedsføring.</p> <p>Hjælper med fundraising – paragraf 18 (social pulje).</p> <p>Hvad kan landsbyrådet bruge Frivillighedscentret til? Markedsføring, synlighed, fundraising, opsætning og udprintning af foldere. Vigtigt at erindre om, at det er gratis services.</p> <p>Læs mere på Frivillighedscenter Nyborg https://frivilligcenter-nyborg.dk/</p>
<p>7. FLR har ordet ved Stefan Holm</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nyt fra arbejdsgrupper. - Nye arbejdsgrupper. - Nyt fra landsbyerne 	<p>”FLR har ordet” det er et helt nyt punkt på dagsordenen. Vi vil nu teste punktet på de kommende FLR møder. Vi håber, at I vil taget godt imod ideen. Det er vigtigt, at vi kan favne og arbejde med alle ønsker omend de måske kun har interesse for en enkelt landsby. Det er også et punkt, hvor alle deltager i FLR- mødet kan komme til orde med deres ønsker og ideer. Vi skal være til inspiration for hinanden.</p> <p>På mødet i Nordenhuse blev der etableret en Grøn gruppe, som består af følgende personer:</p> <p>Jørgen Østerby, Regstrup jcosterby@gmail.com</p> <p>Jørgen Hansen, Nordenhuse jorghansen1386@gmail.com</p> <p>Bjarne Mahler, Nordenhuse. bjarnemahler@gmail.com</p> <p>Oplæg på gruppens vegne ved Jørgen Østerby vedr. lokale klimatiltag. Oplægget indsat efter aftale med Jørgen.</p> <p><i>”Det var på det sidste FLRmøde i Nordenhuse at vi – Bjarne, Jørgen og Jørgen meldte os til en gruppe der skulle dykke nærmere ned i problemstillingen som Mogens Michael Møller rejste omkring den kommende klimahandlingsplan for Nyborg kommune, hvor han stillede spørgsmål til landsbyerne om hvilke lokale klimatiltag, som landsbyerne kunne arbejde med.</i></p> <p><i>I lyset af igangværende COOP 27 forhandlinger i Ægypten, hvor man for 27. gang sidder og forhandler om reduktioner i CO2 udledningerne, alt imens der stadig udledes mere og mere CO2, må vi sige at dette er yderst relevant, og at vi alle må tage ansvar for at der sker noget.</i></p> <p><i>Det er bagtæppet for denne dagsorden, at vi alle, internationalt, nationalt og lokalt må bidrage med at tage ansvar og aktivt handle.</i></p>

Nyborg kommune er i gang med at udarbejde handlingsplan til ”Politik for grøn omstilling” der blev vedtaget for et par år siden. Handlingsplanen skal – som vi forstår det - vedtages i næste måned.

Vi har i gruppen holdt et par møder, og vi understreger

At vi skyder frit fra hoften,

At vore forslag skal tjene som inspiration til de øvrige landsbyer,

At vi ikke kommer med færdige løsninger

At vi godt ved at nogle landsbyer allerede er i gang med lokal energiforsyning,

At vi ikke er eksperter, men interesserede i at præge en udvikling

At vi er interesseret i at indgå i et evt. videre samarbejde.

At dette oplæg ikke er komplet, men det er, hvad vi har nået.

Områder vi har behandlet:

1. Transport / Mobilitet
2. Lokale dele / låneordninger
3. Større biodiversitet
4. Klimavenligt madforbrug
5. Lokal elproduktion
6. Lokale nærvarmeanlæg

Transport /Mobilitet:

- Kendskab til nuværende ordninger med flexture og flextransport bør udbredes, og ordningen smidiggøres. (i dag kan man vha. rejseplanen benytte flextur til f.eks. stationen i Nyborg)
- Der bør skabes en fælles søgeplatform for transportinformation og rejseplan, som inkluderer alle former for transportmuligheder.
- Flere landsbyer i DK har udviklet samkørings app's, således at man tilbyder pladser i sin bil, når man selv kører en bestemt strækning.
- EL – cykler er blevet et stort hit, og som har gjort det muligt for mange at cykle over længere strækninger. For at gøre denne transportform mere attraktiv skal der investeres i trafiksikker infrastruktur på landet for bløde trafikanter. (Cykelstier – naturstier – 2 – 1 vejanlæg)
- Denne forbedrede infrastruktur for bløde trafikanter skal også etableres mellem landsbyerne
- Vi tænker også at landsbyerne kunne etablere ordninger med dele – elcykler.

- *Hvad med dele el – biler i landsbyerne*
- *Hvad med bedre bus dækning på landet? Det er ikke et emne vi direkte har indflydelse på – desværre oplever vi ofte mange halvtomme busser*

Der er behov for at kommune og evt. private aktører spiller med på mange af disse forslag for at kunne realisere disse.

Lokale dele / låneordninger

Vi kender alle sammen til at vi stort set på hver matrikel har sin egen havetraktor, havefræser, motorsave, og mange flere typer maskiner og værktøj, der for de flestes vedkommende benyttes få dage årligt.

Mange af disse maskininvesteringer kunne begrænses gennem fælles lokale deleordninger, eller –igen – en app. Hvor det fremgår hvor og af hvem man kan låne grejet.

Det kræver organisering – både af ordningen samt vedligeholdelse – og finansiering af nyindkøb m.m.

Større Biodiversitet

Både af hensyn til klimaet (CO2 udledning) og sikring af større biodiversitet er det vigtigt at der plantes træer – Skovrejsning og at der etableres vilde haver, enge, grøftekanter og faunastriber i så stor udstrækning som muligt. Nyborg kommune scorer meget lavt på biodiversitet – primært på grund af store landbrugsarealer. Kommunen har en målsætning om at der skal plantes 250 ha. skov netop af hensyn til klimaet.

Vi ved at flere landsbyer har etableret fælles anlæg hvor, der er plantet træer – helt aktuelt har en gruppe borgere i Nyborg dannet en folkefrugthave forening, der på et areal (som kommunen ejer) vil etablere en folkefrugthave. Således kombineres plantning af træer med et socialt fælles område til gavn for både klima, biodiversitet og det sociale liv. – Vi kan vel i den forbindelse også forestille os fælles landsby - køkkenhaver

Vi er klar over at det ikke er let at komme videre med dette, hvis der ikke er kommunal jord tilgængeligt, og det kræver fælles indsats og hjælp fra både landsby, kommune og private grundejere.

Klimavenligt madforbrug (konsum)

Der findes flere steder i kommunen lokale dyrkere af grøntsager og som et nyt eksempel vil jeg nævne: I Bovense har Danske Andelsgårde købt et

	<p><i>landbrug, og forpagtet det ud til to unge landmænd, der dyrker grøntsager ud fra principper om at skabe mere og bedre humus i jorden, og som dermed binder CCO₂ i jorden. Dvs. de dyrker uden brug af kunstig gødning og sprøjtemidler og i en kombination med at plante træer som naturlige læhegn der skal medvirke til naturlig skadedyrsbekæmpelse. Det giver friske lokale råvarer, der har minimal transportbehov.</i></p> <p><i>Vi skal alle lære at sænke vores kødforbrug – her spiller lokale grøntsagsproducenter i høj grad ind. At vi skal lære at bruge mindre kød, og stadig kunne tilberede lækre menuer, har jeg nok selv en del at lære.</i></p> <p><i>Men i søndags var jeg til et arrangement i Nyborg, hvor Grønne Piloter og Vink stod bag et arrangement om en klimavenlig søndags frokost. Det blev til et overdådigt måltid med mange – rigtig mange – variationer af retter, alle med opskrifter, som jeg har taget med hjem for at lade mig inspirere af. Tilsvarende inspirations middage kunne arrangeres vores forsamlingshuse, hvilket også kunne være anledning til en god snak om klimatiltag generelt”.</i></p> <p><u>Jørgen Hansen fortsætter fremlægningsen på gruppens vegne.</u> <u>Lokal el- produktion</u> Nordenhuse mangler grøn energi som vindmøller og solenergi. Der er indhentet priser herunder på husstandsvindmøller. Koster ca. 8-900.000 kr. og producerer ca. 40.000 kWh – ikke noget god forretning. Nu ser vi på solcelleenergi. 20 husstande – kunne måske købe andel i en stor solcellepark? Sidste alternativ – købe solcelleanlæg – 65.000 kr. Nu muligt at købe batterier. En anden mulighed er flowertupines, som producerer strøm. Gruppen vil indkalde beboere i Nordenhuse til et møde for at høre, hvad byen ønsker.</p> <p>Gruppen ønsker at komme i kontakt andre fra de øvrige landsbyer, som arbejder med lignende problemstillinger som f.eks. Grøn landsbygruppen i Tårup.</p> <p>En stor tak til gruppen for deres store arbejde og FLR ser frem til at følge deres videre arbejde.</p>
<p>8. Nyt vedr. vores hjemmeside ved Jeanette Wohlert</p>	<p>Jeanette er kontaktperson fra Hjulby.</p> <p>Jeanette og Lise Høgh (kontaktperson fra Kissendrup) arbejder sammen med en ekstern konsulent på at få genetableret vores fælles hjemmeside. Administrationsbudgettet kan dække udgifterne til en ekstern konsulent.</p>

	<p>Det nye site kommer til at ligne den gl. site, dog med nyt design og den skulle gerne blive lettere at finde rund i.</p> <p>Center og landsbykoordinator Anne Lysebjerg supplerer: Visit Nyborg har lavet en tilflytterportal, som har samlet en lang række af relevante informationer til folk, som overvejer at flytte til en af landsbyerne i Nyborg Kommune. Her findes en kort beskrivelse af landsbyerne. Der vil blive et samarbejde mellem LDU, Anne Lysebjerg og Henrik Christoffersen-Thorsen fra Visit Nyborg.</p>
9. LAG SOM 2023-2027 Udviklingsstrategi for den kommende periode	<p>Koordinator Dorthe Toudal Simonsen holdte et spændende oplæg. Power points vedlagt.</p> <p>Dorthe informerede også om muligheden for at hver landsbyråd lavede en tilmelding til fonde.dk, obs at hver forening kun kan have 1 bruger. https://www.byregionfyn.dk/strategi-fyn/bosaetning-attraaktivitet/adgang-til-fondedk</p>
10. Eventuelt.	<p>Anne Lysebjerg <u>Julebelysning</u> i Nyborg by – der er ingen meldinger om, hvordan det skal være i landsbyerne. Det er et anliggende, som beslattes i byerne.</p> <p><u>Nyheder fra landsbyerne fra Nyborg Kommune.</u> Sendes til kontaktpersonerne, som deler det med det øvrige landsbyråd plus sørge for at så mange som mulige i landsbyen får information. Ikke alle er så heldig, at have en Tårup Portal.</p> <p>LDU <u>Ny arbejdsgruppe ønskes nedsat.</u> Gruppen skal arbejde med etablering af nye byggegrunde i landsbyerne. Hvem vil være med i denne gruppe sammen med Mette Bro Jansen? Henvendelse til Mette Bro Jansen mette.bro.jansen@hotmail.dk</p>